

Pracovní úrazovost v zemědělství v ČR v roce 2009

 30.12.2010

Occupational accident rate in agriculture in the czech republic in 2009

Petr Mrkvička¹

¹Výzkumný ústav bezpečnosti práce, v.v.i., mrkvicka@vubp-praha.cz

pracovní úrazovost

pracovní úrazy

statistiky

zdroje úrazů

zemědělství

Česko

Abstrakt

Článek stručně a formou statistických údajů, tabulek a grafů seznamuje s pracovní úrazovostí v zemědělství v České republice za rok 2009. Odvětví Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (dle CZ-NACE) vykázalo v roce 2009 největší četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností. V závěru jsou uvedeny také nejčastější zdroje úrazů.

Klíčová slova: zemědělství, pracovní úrazy, pracovní úrazovost, zdroje úrazů, statistiky, Česká republika, 2009

Abstract

This article briefly and in the form of statistical data, tables and graphs, familiar with occupational accidents in agriculture in the Czech Republic in 2009. Industries Crop and animal production, hunting and related activities (NACE) in 2009 showed the greatest frequency of accidents with sick leave. In conclusion, there are also the most frequent sources of accidents.

Keywords: agriculture, occupational accidents, occupational accident rate, sources of accidents, statistics, Czech Republic, 2009

V České republice vykázalo v roce 2009 odvětví *Rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti* (CZ-NACE) největší četnost pracovních úrazů s pracovní neschopností. Obdobná situace byla i v letech 2005 - 2008, kdy se toto odvětví (OKEČ) nazývalo *Zemědělství, myslivost a související činnosti*. Četnost počtu případů (na 100 nemocensky pojištěných osob) v tomto odvětví byla více než dvojnásobná v porovnání s četností v ČR. Ukazatele pracovní úrazovosti jsou uvedeny v tabulkách č. 1 a 2. Také průměrné procento pracovní neschopnosti je v porovnání s ČR značně vysoké. Průměrná doba trvání pracovní neschopnosti pro pracovní úraz je jen mírně vyšší, neboť u tohoto ukazatele drží prvenství dlouhodobě odvětví *Těžba a dobývání*.

rok	počet pojištěnců	počet prac. úrazů s PN	dny pracovní neschop.	četnost prac.úrazů s PN	průměrné procento prac. nesch.	prům. doba trvání případu
2005	134 323	5 305	271 124	3,95	0,551	51,11
2006	127178	4 941	267 718	3,88	0,577	54,19
2007	116 437	4 320	242 841	3,71	0,571	56,21
2008	120 259	3 649	208 051	3,03	0,473	57,02
2009	100 413	2 847	176 280	2,84	0,481	61,92

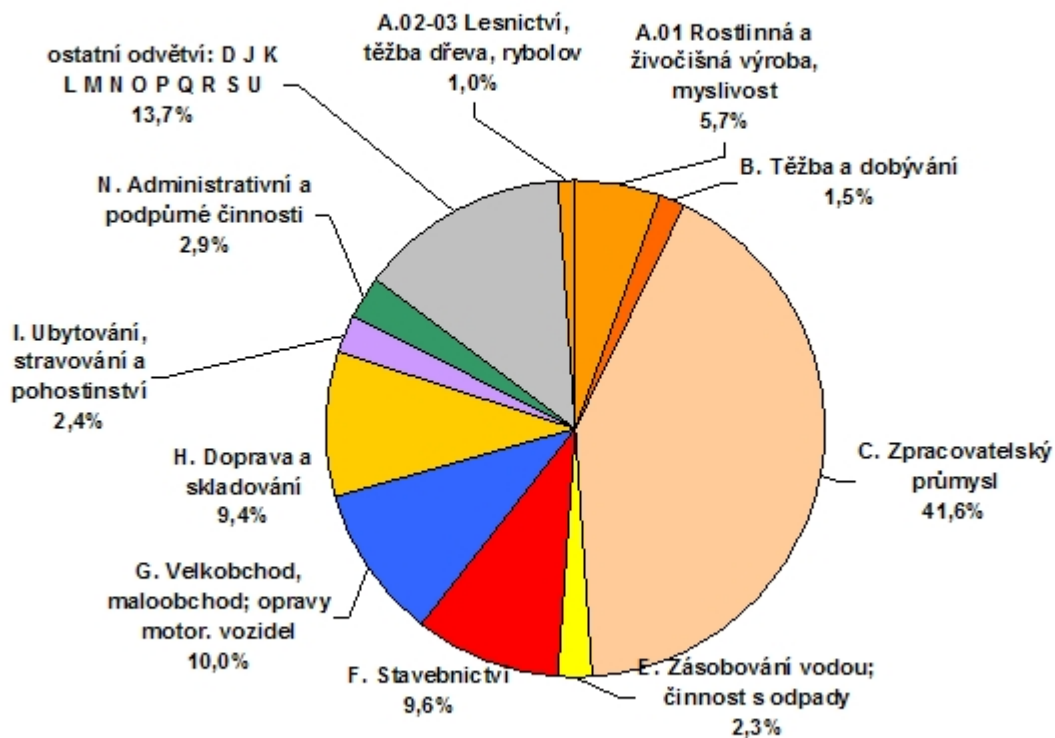
Tab. č. 1: Ukazatele pracovní úrazovosti v ČR v letech 2005-2009 v odvětví zemědělství, myslivost a související činnosti (OKEČ v letech 2005-2008) neboli rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (CZ-NACE v roce 2009)

rok	počet pojištěnců	počet prac. úrazů s PN	dny pracovní neschop.	četnost prac.úrazů s PN	průměrné procento prac. nesch.	prům. doba trvání případu
2005	4 442 703	82 042	3 702 310	1,85	0,228	45,13
2006	4 497 033	82 296	3 766 313	1,83	0,229	45,77
2007	4 597 021	77 233	3 600 581	1,68	0,215	46,62
2008	4 572 443	71 281	3 548 355	1,56	0,212	49,78
2009	4 253 139	50 173	2 767 757	1,18	0,178	55,16

Tab. č. 2: Ukazatele pracovní úrazovosti v ČR v letech 2005-2009 (zdroj: ČSÚ)

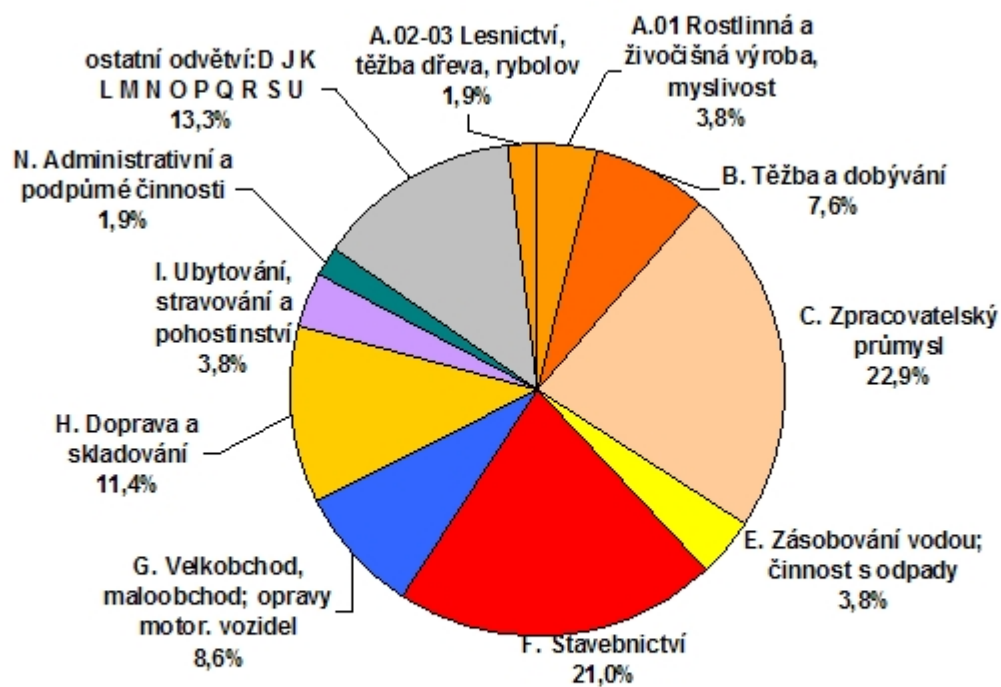
V grafu č. 1 je znázorněn podíl počtu případů v odvětvích v ČR v roce 2009. Tento podíl ve sledovaném odvětví (kód A.01) činil 5,7 %. Porovnáním s podílem počtu nemocensky pojištěných osob (graf č. 3) v tomto odvětví (2,4 %) je zřejmý poměr mezi četnostmi v tomto odvětví a v ČR. V grafu č. 2 je obdobně znázorněn podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v tomto odvětví (3,8 %) a porovnatelný s podílem počtu nemocensky pojištěných osob v grafu č. 3.

Graf č. 1 Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

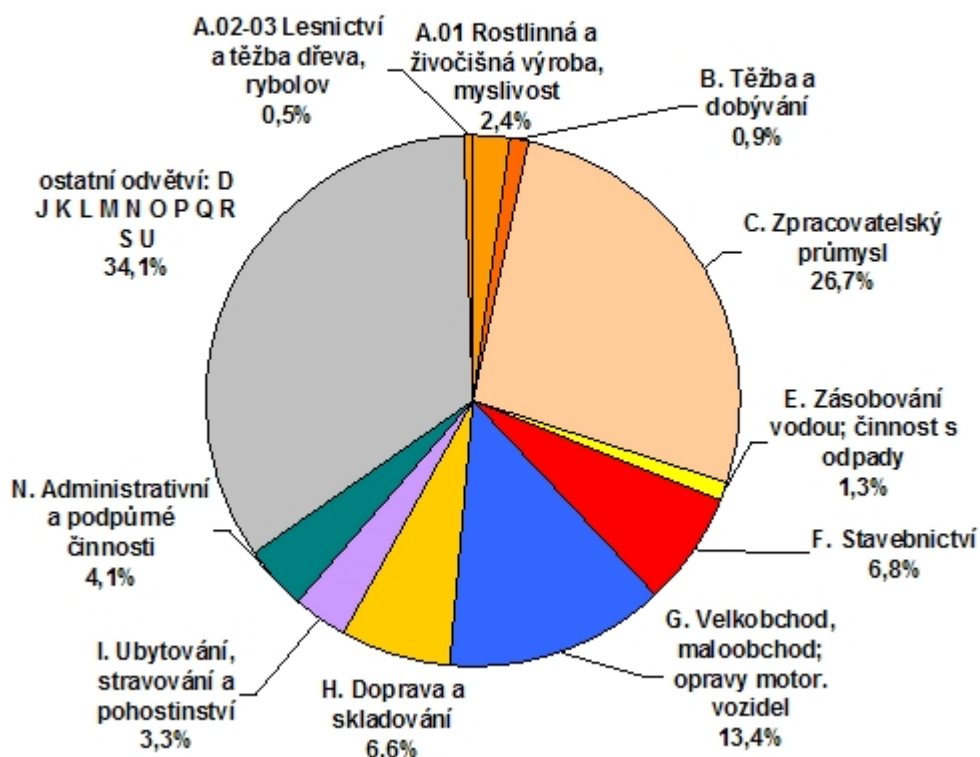
Graf č. 1: Podíl počtu pracovních úrazů s pracovní neschopností v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

Graf č. 2 Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

Graf č. 2: Podíl počtu smrtelných pracovních úrazů v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

Graf č. 3 Podíl počtu pojištěnců v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

Graf č. 3: Podíl počtu pojištěnců v odvětvích (CZ-NACE) v roce 2009

Zdroje úrazu

Podkladem k informacím o zdrojích pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny, k nimž došlo v roce 2009, byla data o pracovních úrazech pořízená oblastními inspektoráty práce a uložena v bázi dat Státního úřadu inspekce práce (SÚIP). Zastoupení v procentech je uvedeno v tabulkách č. 3 a 4.

Nejčastějšími zdroji úrazu ve sledovaném odvětví shodně s celou ČR byly Pracovní, příp. cestovní dopravní prostory jako zdroje pádů osob (33,6 % a 33,4 %). To platilo i u pracovních úrazů „ostatních“. Pracovní úrazy „závažné“ byly ve sledovaném odvětví zastoupeny méně (27,5 %).

Dopravní prostředky jako zdroje úrazu způsobily v ČR 4,8 % pracovních úrazů a ve sledovaném odvětví jen 2,5 %. Z toho „závažné“ úrazy způsobily v ČR 16,1 % a ve sledovaném odvětví 13,7 %.

Materiál, břemena a předměty (při manipulaci s nimi a jejich pádech) způsobily v ČR nejvíce pracovních úrazů (35,3 %). Ve sledovaném odvětví to bylo jen 20,2 %.

Lidé, zvířata a přírodní živly způsobily 29,4 % případů ve sledovaném odvětví. V ČR tyto zdroje úrazu způsobily jen 4,4 % případů.

kód	zdroj	PU s PN nad 3 dny - %		
		ostatní	závažné	celkem

I.	Dopravní prostředky	4,5	16,1	4,8
II.	Zdvihadla a dopravníky, zvedací a dopravní pomůcky	0,8	3,6	0,9
III.	Stroje (hnací, pomocné, obráběcí, pracovní)	7,6	11,9	7,7
IV.	Pracovní příp. cestovní dopravní prostory (pády osob)	33,4	36,9	33,4
V.	Materiál, břemena, předměty	35,7	17,6	35,3
VI.	Nářadí, nástroje, ručně ovládané strojky a zařízení	8,8	2,1	8,6
VII.	Průmyslové škodliviny, horké látky, oheň a výbušniny	3,0	5,2	3,0
VIII.	Kotle, nádoby a vedení (potrubí) pod tlakem		0,2	
IX.	Elektřina	0,1	1,5	0,1
X.	Lidé, zvířata a přírodní živly	4,4	3,3	4,4
XI.	Jiné zdroje	1,7	1,6	1,7
	neuveveno			
	celkem	100,0	100,0	100,0

Tab. č. 3: Zdroje pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny v ČR v roce 2009 v % (zdroj: SÚIP)

kód	zdroj	PU s PN nad 3 dny - %		
		ostatní	závažné	celkem
I.	Dopravní prostředky	2,3	13,7	2,5
II.	Zdvihadla a dopravníky, zvedací a dopravní pomůcky	0,6	5,9	0,7
III.	Stroje (hnací, pomocné, obráběcí, pracovní)	5,6	15,7	5,8
IV.	Pracovní příp. cestovní dopravní prostory (pády osob)	33,7	27,5	33,6
V.	Materiál, břemena, předměty	20,2	15,7	20,2
VI.	Nářadí, nástroje, ručně ovládané strojky a zařízení	6,0	2,0	6,0
VII.	Průmyslové škodliviny, horké látky, oheň a výbušniny	1,4	2,0	1,4
VIII.	Kotle, nádoby a vedení (potrubí) pod tlakem			
IX.	Elektřina		2,0	
X.	Lidé, zvířata a přírodní živly	29,6	15,7	29,4

XI.	Jiné zdroje	0,5		0,5
	neuvedeno			
	celkem	100,0	100,0	100,0

Tab. č. 4: Zdroje pracovních úrazů s pracovní neschopností nad 3 dny v odvětví rostlinná a živočišná výroba, myslivost a související činnosti (CZ-NACE) v roce 2009 v % (zdroj: SÚIP)

Vzorová citace:

MRKVIČKA, Petr. Pracovní úrazovost v zemědělství v ČR v roce 2009. *Časopis výzkumu a aplikací v profesionální bezpečnosti* [online], 2010, roč. 3, č. 3-4. Dostupný z WWW: <<http://www.bozpinfo.cz/josra/josra-03-04-2010/urazovost-zemedelstvi-2009.html>>. ISSN 1803-3687.

Autor článku:
Ing. Petr Mrkvička